

VŠECHNY JEHO ŽENY



*Zmizení jediného muže pro ně
znamená celý vesmír změn*

**CATERINA
BONVICINI**

edice **7** lásky

U vánočního stolu se schází sedm velmi rozdílných žen, které spojuje jediný muž – Vittorio. Sedí tu jeho matka, sestra, jeho současná i bývalá manželka, jeho milenka a dvě dcery. Všechny tu na něj čekají, ale Vittorio nikde. Místo něj dorazí jen záhadná esemeska, která činí jeho absenci ještě znepokojivější. Vittorio záměrně zmizel.

Prázdnota, kterou po sobě zanechává, je plná otazníků. Všechny jeho ženy v sobě musí v následujících dnech nalézt odvahu čelit jí tím, že se zbaví naučených stereotypů a pohlédnou na věci z nové perspektivy. Sedm žen, sedm úhlů pohledu, sedm různých hlasů...

Všechny jeho ženy je místy vtipný, místy smutný příběh o lásce, o nepřikrášlených rodinných i milostných vztazích a o všem, co si do nich společnost promítá.

„Surový a strhující portrét odcizené rodiny, ale také současné Itálie...“

– Jhumpa Lahiri, autorka knih
Nezvyklá země a *Tlumočnické nemoci*

CATERINA BONVICINI

Všechny jeho ženy

CATERINA BONVICINI

VŠECHNY JEHO ŽENY

Přeložila Monika Štefková



metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

*Kniha vychází za finančního přispění
Ministerstva kultury ČR.*

Tutte le donne di © 2016 Caterina Bonvicini

Published by Garzanti, Milano

This edition published in agreement with Piergiorgio

Nicolazzini Literary Agency (PNLA)

Translation © Monika Štefková, 2021

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-569-2 (ePub)

ISBN 978-80-7625-568-5 (pdf)

ISBN 978-80-7625-184-7 (print)

Lee Mattarellové a Ceschinu Montanarimu.

A svým uličníkům:

Luise, Caterině a Giulianovi.

*Kvůli tomuhle zlostnému trvání
na štěstí, jsme se ztratili
v grimasách a pózách,
předstíráme ztrátu
toho, co nikdy nebylo,
co určitě nikdy nebude.*

Patrizia Cavalli

Jeho ženy

Lucrezia, 89 let (*Jeho matka*)

Ada, 61 let (*Jeho exmanželka*)

Francesca, 57 let (*Jeho sestra*)

Cristina, 46 let (*Jeho manželka*)

Paoletta, 33 let (*Jeho starší dcera*)

Camilla, 26 let (*Jeho milenka*)

Giulia, 16 let (*Jeho mladší dcera*)

I

VÁNOCE

Kapitola 1

Camilla
(*Jeho milenka*)

No vidíš, ty ses nad olejem nikdy nezamyslela. Že má bejt hořkej nebo ovocitej, například. Nebo třeba *vyváženej* – *vyváženej* olej? – a pocházet z Umbrie nebo z Apulie nebo z Toskánska. Pro tebe byl olej až do té chvíle ta trochu oslzlá lahev, která stojí v kuchyni a zanechává pod sebou kroužek, co musíš utírat. Tvoje máma vždycky hysterčila, když sis na to brala navlhčenou houbičku. Takhle rozhodně ne. Když chce člověk setřít olej z jakéhokoli omyvatelného povrchu, musí použít vodu a čpavek nastříkaný na papírovou utěrku. A tys pokaždý vypěnila. Proč nestačí trocha vody a šmytec? Ale chystala ses ven za svým klukem, v sázce byl mejdan a tys doufala, že si vydyndáš speciální povolení, aby ses mohla vrátit pozdě, takže jsi neprotestovala. Jasně, vyčistím kuchyňskou linku – od oleje ze supermarketu, ve velkém balení, za výhodnou cenu, se spoustou organoleptických vad a s kritickými chemickými parametry, zkrátka a dobře rozhodně ne extra-panenského (ale tehdy sis toho

ještě nevšímala) – a snažila ses to s tím přibližlým čpavkovým sprejem odbýt co nejrychleji. No dobře, nepoužiju houbičku namočenou pod kohoutkem. Kolik že ti bylo? Devatenáct? To byla nádhera, devatenáct let.

Ne že by ti teď bylo o tolik víc. Ale sedm let je rozdíl. Trochu proto, že v tvém věku člověk stárne jako pes. A pak taky proto, že ses o to sama přičinila: přestěhovala ses do Milána, získala vysokoškolský titul, našla si práci i nějakého toho milence. Jistě, ještě v tom neu-míš tak dobře chodit – a ten ovocitej olej ti to právě teď připomíná –, ale jenom ty víš, jakou jsi ušla cestu.

Tak třeba, je Štědrý večer, a ty nejsi doma. S výmluvou, že máš hodně práce, ses nevrátila na svátky k rodičům. Dokonce ti to vykouzlí úsměv na tváři. Jsi ještě příliš nedospělá na to, abys pochopila, že to, že ses vykašlala na svoji rodinu, není důvod k oslavě, zvláště, když jsi skončila v jině.

Navíc ses usmála v nevhodnou chvíli. Protože ta paní, co sedí naproti tobě, říká, že ve skutečnosti existují *mnohem lepší* oleje.

„Mohla jsem vám pár lahví dát,“ říká. „Já pitomá, že mě to nenapadlo. No, tak přistě.“

Tobě přijde překrásné, že existuje ještě lepší olej (i když jsi ještě nepochopila, co je tak výjimečného na tomhle), ale tvůj potěšený úsměv by mohl urazit paní domu, která se neusmívá ani trochu.

„Díky, Ado,“ odpoví Cristina trochu chladně, „já kvalitní olej vždycky uvítám, jsi *zlatíčko*.“ A vysloví slovo *zlatíčko*, jako by říkala čarodějnice, svině, zákeřná mrcho.

Jsi tou intonací velice okouzlená. V chutích se sice moc nevyznáš, protože jsi vždycky jedla, co ti přišlo pod ruku, ale určitě ti neuniknou hry, ve kterých jde o moc nebo o ponižování. Jsi zvyklá postupovat na základě intuice – nebo přešlapů, které tě osvítlí –, takže jsi rychle pochytila všechno, co pochytit šlo. Jak se zdá, distingovaní lidé si ubližují takhle: s nesmírnou vlídností. *Jako by to byl dárek.*

Během několika vteřin se rozhodneš bránit osobu, která tě pozvala. I proto, že se ti to hodí do krámu, musíš s ní být zadobře. Uvědomíš si, že jsi taky pokrytec, parádní pokrytec, ale to zjištění tě netrápí. Víc tě štve, že nejsi schopná tak elegantního pokrytectví jako oni.

Ale to si uvědomíš až moc pozdě, poté co vyslovíš: „Tohle je ten nejlepší olej, co jsem kdy ochutnala!“

Nezdá se, že by tě někdo slyšel, ostatní dělají, jako bys vůbec nepromluvila. Včetně Cristiny, která se s touto větou vypořádá stejně jako s tou předchozí – podá ti oválný talíř. *Coppa* zakoupená v Piacenze, *bresaola* přivezená z Valtelliny, *culatello* darovaný přítelem z Parmy. Proč se vždycky musí nahlašovat původ jídla? Připadáš si jako na celnici.

„Dáš si ještě, Camillo?“

Začínáš být nervózní, celá tahle mytologie jídla je vážně otravná. V dnešní době jídlo požírá nás a naše myšlenky, opak je jen iluzí. Takže pozvedneš bradu a pohlédneš na ostatní s ironií.

„Ne, děkuji,“ odpovíš. „Je to všechno vynikající, opravdu vynikající, ale ne. Děkuji, ne.“

Teď už tě nemrzí, že jsi příliš mladá na to, abys věděla všechno, co vědí oni. Najednou jsi štěstím bez sebe,

že je ti šestadvacet. Protože víš, že ve tvém věku má člověk jedno obrovské štěstí: může se jen dívat a basta, vlastně ani není nutné, aby otevíral pusu. Nikdo neočekává, že by byl dostatečně na výši probíhající konverzace. Na jaké výši, vlastně? Jaké konverzace? Upřímně, od lidí, jako jsou ony, jsi čekala něco víc. A ony místo toho mluví o *oleji*. Znovu se usměješ a je ti fuk, jestli je na to ten správný okamžik, nebo ne. Do hajzlu s olivovým olejem a všema jeho vlastnostma. Jestli jim na tom záleží, můžeš taky přispět do debaty a pohovořit o vazelíně. Ohrneš ret, jako bys měla nějaký tik a trochu mlaskneš. Mrdám na to, jestli je hořkej nebo ovocitej. Pak si uvědomíš, že seš tam jenom proto, že někdo mrdá tebe.

„Můj manžel vždycky chodí pozdě, omluvte ho,“ říká zrovna Cristina a znovu se zvedá, „asi nechám připravit první chod i tak. Holt bude jíst ohřívané rizoto, to se nedá nic dělat.“ Rychlým krokem se přiblíží ke kuchyňským dveřím: „Rašmi? Můžete začít smažit pórky. Nezapomeňte, že tam nakonec nechceme přidat máslo, ano? Stačí do rýže zamíchat parmezán, díky.“

Prohlížíš si postupně ženy, které s tebou sedí u stolu – všechny kroutí hlavou a říkají *Ale ne, no tak, počkáme* –, pak se podíváš na prázdné místo, na čistý talíř a stále ještě složený ubrousek. Kde ten Vittorio vězí?

To čekání je únavné i proto, že ještě nevíš, jak zareaguje, až tě tam uvidí. Že to byla iniciativa jeho manželky, a ne jeho – a především, že on o tom pozvání nic neví –, ti bohužel došlo až v osm. Když jsi vešla s ještě vlažným *panettone* v rukou (s *panettone*, které tě stálo jako měsíční účet za elektřinu) a Cristina chňapla po

tvém kabátu a řekla: „Dovolíš, *drahá*, já ho támhle pověším. Vittorio tu ještě není, ale bude nadšený, až tě tady najde, uvidíš. Udělá mu to radost.“

A teď, po hodině a půl, zatímco se paní domu ošívá, si připadáš jako mrcha. Pomyslíš si, že Vittorio vzal roha zrovna na Štědrý večer tvojí vinou. Dozvěděl se, že jsi tam, že sedíš mezi jeho matkou a dcerou, naproti jeho sestře, a snaží se najít jakoukoli záminku, aby se toho nemusel zúčastnit. Udělala jsi velkou chybu, nikdy jsi to neměla přijmout. Ale teď už je pozdě, můžeš jen sedět na zadku a chovat se jako slušně vychovaná osoba. A snažit se prohodit pár slov se svými sousedkami, i když to není snadné.

Vittoriova mladší dcera by měla být nejpřístupnější, vzhledem k jejím šestnácti rokům. Ale komunikovat s ní je nemožné. Sklání se nad mobilem, který má na klíně pod ubrusem, je přítomná jen na WhatsAppu. Když se s Giulii snažíš promluvit, odpovídá kvapně a dává ti přitom najevo, že ji rušíš.

„Ze školy mě vyrazili, teď půjdu na soukromou.“

„Opravdu? A kam?“

Milánská gymnázia neznáš, ale předstíráš, že o nich máš přehled. Pro tebe je škola jako škola, to dá rozum. Giulia rychle zamumlá název, který ani nezachytíš, aniž zvedne oči od displeje. Konec rozhovoru.

Ostatně, s Vittoriovou matkou je to ještě horší. Nejen proto, že je Lucrezia nahluchlá, ale i proto, že se k tobě chová jako k nějaký autistický pubertáče, jako je její vnučka. Zdvořile k tobě promluvila jen jednou, aby tě poprosila o přečtení zprávy na mobilu. Protože to sama nesvedla.

„Píše se tu šťastné svátky, paní. Jen šťastné svátky,“ odpovíš.

„A kdo mi je přeje?“

„To nevím. Číslo není uložené v kontaktech.“

„No, to nevadí. To je otrava, tahle přání.“

Zato na tebe dotírá Vittoriová sestra. Vyhýbat se dialogu je tentokrát na tobě, i za cenu, že zůstaneš definitivně zticha.

„Takže už nejsi *stážistka*,“ říká.

„Ne, paní.“

„Oni tě přijali?“

„Ještě ne. Prozatím mám jen smlouvu na dobu určitou,“ odpovíš trpělivě, i když už máš toho výsledku plný zuby.

„Takže děláš korektury textů? Já se jich pro bratra něco nadělala,“ směje se a mávne zápěstím ve výšce ucha.

Teď už ti opravdu leze na nervy. Zdá se, že tě chce za každou cenu ponížit.

„Ne, paní. Já nejsem redaktorka, pracuji v tiskovém oddělení.“

„Jo tak, teď už to chápu,“ Francesca vypadá konečně spokojeně, „děláš píár.“

Otočíš se a podíváš se na ni. Tenhle termín už jsi neslyšela celý staletí. *Píár*. To slovo tě jako malou naprosto fascinovalo. Často ho používala jedna kamarádka tvé matky, když mluvila o ženách, které odjely do Milána a sešly tam na špatnou cestu. Dělají *píár*, víš. Tys nepochopila, že se zabývají vztahy s veřejností, byla jsi přesvědčená, že je to zkratka pro sprosté slovo – prostitutky? – a že tvoje matka s kamarádkou vyslovují jen počáteční písmena, aby před tebou nemluvíly sprostě.

Hodně jsi o těchhle *piár* ženách fantazírovala, možná byly trochu ztracené, ale měly odvalu odejít z vesnice. Do Milána. Ty se měly.

„Mluvím s novináři, ano, dělám společnost autorům, organizuji prezentace.“

„A dělala jsi *společnost* i Vittoriovi?“

Snaží se to slovo použít dvojsmyslně? Jako bys byla *společnice* – další slovo, které upadlo v zapomnění, to je neuvěřitelný. V tu chvíli zůstaneš jako opářená. Kam se snaží zajít? Doufá, že jí řekneš, že tě Vittorio doporučil? Navíc to ani není pravda. To místo jsi nezískala proto, žeš šukala s jejím bráchou, získalas ho šukáním s někým jiným.

Konkrétně s šéfredaktorem. Pěkný čtyřicátník, samozřejmě velmi ženatý, který po tobě začal koukat, hned jak jsi přišla do nakladatelství. Jedno kafe vede k druhému, tak to chodí. Ale kofein není dobrý na srdce a na nervy, takže se v určitém okamžiku přejde k aperitivu, který člověka aspoň uklidní. Jenže z pití na prázdný žaludek se motá hlava a hrozí ukvapené činy, což legitimizuje večeři. Po skončení šestiměsíční stáže se holky, které tamtudy procházely, musely poohlížet po práci jinde, ty ne. Zrovna někoho potřebovali do tiskové kanceláře, aby nahradili zaměstnankyni na mateřské.

Vittorio pro tebe představuje jen malér. Riskuješ dokonce postih, jestli se váš románek provalí. Jeho vinou bys tu smlouvu na dobu neurčitou vůbec nemusela získat. Možná to Francesca neví, ale Vittorio už není v pozici, kdy by mohl někoho doporučovat. Ada se za něj provdala, když byl ještě student, Cristina jí ho ukradla,

jakmile se proslavil, a tys ho získala, když upadl v nemilost. V duchu se krátce zasměješ – klasická masochistka: sentimentální masochistka –, pak odpovíš.

„Ano, dělala jsem *společnost* i Vittoriovi. Dělala jsem mu ji *mockrát*.“

V tu chvíli si uvědomíš, že tě někdo pozoruje. Obrátíš zrak a střetneš se s pohledem Vittoriovy starší dcery. Paoletta je jediná, která se nenamáhala vyslovit jedinou zdvořilostní frází typu Veselé Vánoce. Vůbec nic.

Teď zrovna říká: „Víte jistě, že si táta vzpomene, že je dneska Štědrý den? Možná šel na večeři s kamarádem, vždyť ho známe.“

Sborový smích, to byla ale vtipná hláška. Sborové popírání, v něm jsou všechny svorné.

Největší strach ti nahání Ada. Dominantní exmanželka – a že by tady dominy mezi sebou mohly soupeřit –, Paolettina matka, která si po rozvodu zabrala roli nejlepší kamarádky. Z toho trůnu už ji nikdo nesvrhne. Vittorio jí vykládá všechno, dokonce i o svých tajných pletkách. Ze způsobu, jakým se na tebe dívá – sedí v čele stolu –, moc dobře pochopíš, že jí řekl i o tobě.

„Mobil má pořád vypnutý,“ říká mezitím Cristina, která nevydrží sedět. „Nechápu to.“

Sklopíš zrak. A natáhneš ruku po oleji. Všichni ho jedí s chlebem, i ty začínáš mít hlad. Myslela sis, že olej vytírají chlebem jen burani, ale s tím drahocenným se to evidentně smí. Běda, kdybys takhle vytřela talíř od omáčky, ale pramínek zelené tekutiny se střídkou zlikvidovat smí, jakpak by ne. Můžeš ho nechat zmizet úplně beze stopy.

Kapitola 2

Giulia

(Jeho mladší dcera)

„Giulie, polož ten telefon! Aspoň o Vánocích, prosím tě. *Buď tady s námi*, děkuju.“
Neodpovím. Pošlu ještě poslední zprávu, než mobil schovám do ubrousku.

Večerka 🙏 už nemůžu chatovat 😞 Voser 😁 Whatsap-pnu ti pozdějc

Chudák moje matka. Taková ubožačka. Mám skoro radost, že mě zvolili Miss Kuřba roku, lepší než skončit jako ona. Nepochopila, že se sem nikomu nechtělo. Ada by radši trávila Vánoce v Paříži a ona ji donutila přebookovat let. Despotická jako vždycky. Moje sestra se, aby ten večer přežila, před odchodem z domu určitě nadopovala práškama na uklidnění: usíná u stolu. A babička si musela odříct štědrovečerní koncert („Ve svém věku ráda poslouchám jen muziku, ne klepy, co se vykládají v rodině,“ řekla, když vstoupila.) Jedinej, kdo je za tuhle iniciativu rád, je samozřejmě teta Chicca. Ta je horší než moje matka.

Nesnáším ženský, který žijou proto, aby mohly říct

Kdyby-nebylo-mě. Máma je tak patetická, že pozvala dokonce i *támhle*tu. Chce mít pod kontrolou dokonce i otcovy šukačky. Jakmile vytuší, že má milenku, pozve ji na večeři. Jejímu dohledu nesmí uniknout nic.

Matka je ten typ, kterej tátovi vezme telefon a přijme hovor místo něj. To mě vytáčí k nepřítomnosti: Jestliže jsem vytukala *jeho* číslo, říkám, evidentně jsem chtěla mluvit *s ním*, ne *s tebou*. Ale neposlouchá mě.

Jeden má neustále pocit, že prochází celnicí. Já jsem jí to jednou řekla: Ty nejsi manželka, ty jsi celní kontrola. Aby člověk mohl mít vztah s tátou, musí ti zaplatit clo. Ale ona to nechápe, tvrdí, že jsem zlá. A pak si stěžuje, že jí manžel utíká. Kdyby mi nebylo šestnáct, utekla bych taky.

Vlastně mě ta jeho nepřítomnost vůbec neudivuje. Tak zaprvý, táta je klidně schopnej naprosto zapomenout, že je dneska 24. prosince, sestra má pravdu. Podle mě si s někým dává aperitiv u Cucchiho a na večeři si vzpomene až ve chvíli, kdy se dotyčnej zvedne, poděkuje mu za tři rundy *spritzu* a řekne: Tak hezký Vánoce. A on se chytí za čelo a řekne: No do prdele.

Nejradši bych si taky vypla telefon, kdybych jenom mohla. Aby mě už nikdo nezastihl. Ale nemůžu. Protože Francý provádí vyšetřování, možná už zjistila, kdo se mě na Asku zeptal *Je pravda, že tě zvolili Miss Kuřba roku?* Ten parchant (nebo ta mrcha) mě ásknul anonymně. Strávila jsem celý odpoledne dumáním nad odpovědí a pak mě napadlo: *Jak dokazuje tohle vítězství, nezáleží jen na vzhledu, ale i na tom, co má člověk V SOBĚ, zlato*. Mělo to velkej úspěch, přistál mi tam ranec lajků a fůra lidí mě chválila.